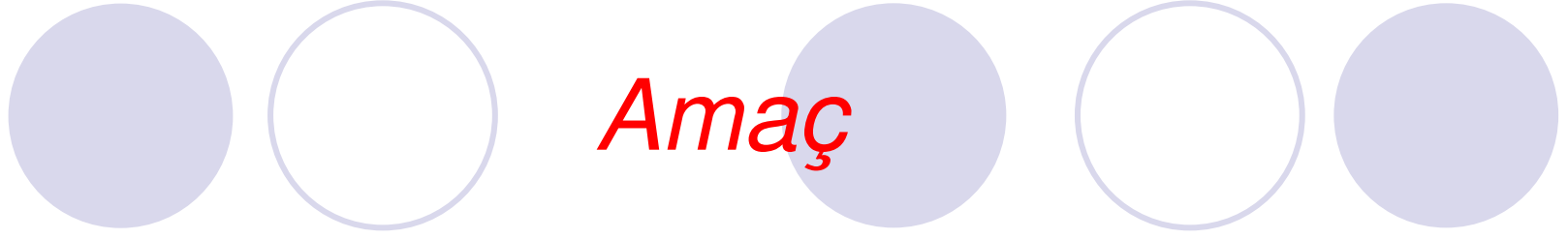

BEDENSEL VE ZİHİNSEL ENGELLİLERİNE
SUNULAN SAĞLIK HİZMETİNİN KALİTESİ VE
YAŞAM KALİTESİ (DIS-QOL) PROJESİ
TÜRKİYE MERKEZİ ODAK GRUP SONUÇLARI

Erhan Eser, Ömer Aydemir, Beyhan Cengiz
Özyurt, Cemalettin Ayık, Canan Tıkız

Bu çalışmada engellilerin yaşam kalitesi, bakım kalitesi ve engellilere karşı tutumu ölçmek için geliştirilecek olan ölçekleri oluşturma sürecinde, engellilerin bu alanlara ilişkin tutum ve düşüncelerini ortaya koymak, eksik kalan noktaları belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

- Avrupa Birliđi 6 ıncı Çerçeve Programı tarafından 513723 - DIS-QOL akronimi ile finanse edilen bu projeye Avrupa ve Dünya genelinden 15 merkez katılmaktadır.

Proje Sonucunda Beklenen Çıktılar

1-Engelliler için Yaşam Kalitesi Ölçeği
(WHOQOL-DIS),

2-Engelli Bakım Kalitesi Ölçeği
(Accommodation and Care Fit Index -
ACFI)

3-Engellilere ve Engelliliğe Karşı Tutum
Ölçeği (The Attitudes to Disabilities Scale)

- Bu çalışma bu projenin “Odak Grup” aşamasının Türkiye merkezi sonuçlarını değerlendiren niteliksel bir araştırmadır.
- Her bir merkez en az 5 odak grup gerçekleştirmiştir. Odak gruplarda yapılandırılmış formlar ve WHOQOL alanları kullanılmıştır.
- Türkiye merkezi, zihinsel engelliler, karışık fiziksel engelliler, işitme engellilerde üç odak grup gerçekleştirmiştir. Diğer iki odak grup ise sağlık ve sosyal hizmet profesyonellerinden ve engellinin bakımından sorumlu kişilerden oluşmuştur.

- Her bir odak grup bir yönetici ve bir gözlemci eşliğinde, bağımsız bir odada ses kayıt cihazı yardımıyla 4-7 engelli katılımcı (18-68 yaş) ile gerçekleştirilmiştir.
- Görüşmeler 16 Mayıs-24 Ağustos 2006 tarihleri arasında Manisa ve İzmir'de yürütülmüştür.

Bulgular

Tablo 1: Odak gruplar ve katılımcı özellikleri

Grup	Engellilik tipi	Yaş		Cinsiyet	
		<i>Ort.</i>	<i>SD</i>	<i>Erkek</i>	<i>Kadın</i>
1	Zihinsel Engelliler	19.50	1.29	2	2
2	Karışık Fiziksel Engelliler	38.60	18.11	3	2
3	Özel Fiziksel Engellilik-İşitme Engelliler	38.86	8.11	4	3
4	Engellinin Bakımından Sorumlu Olanlar	42.00	8.60	1	3
5	Profesyoneller (Sağlık/Sosyal Hizmet)	38.80	5.45	1	4

Yaşam kalitesini en çok etkileyen faktörler

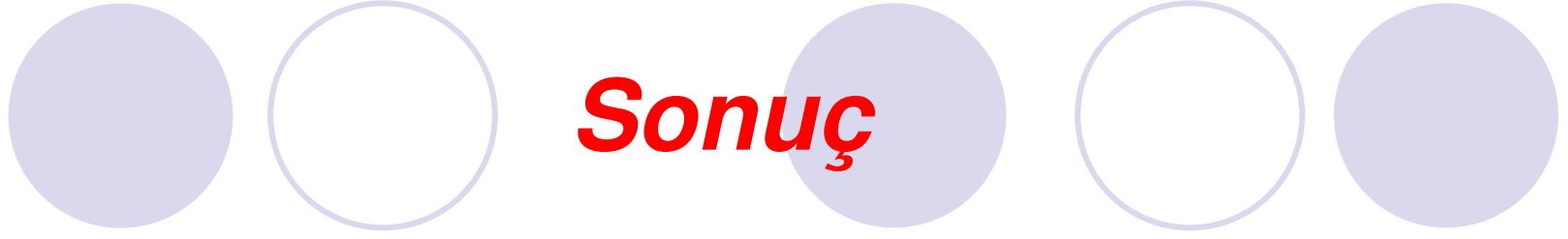
- Sağlıklı olma,
- Eğitim olanaklardan yararlanma,
- Gelir getiren bir işe sahip olma,
- Sosyal çevre ve aile ortamı,
- Bağımsız olma,
- Sosyal yaşamla iletişim,
- Toplumdan izole edilmeme,
- İletişim - teknolojik gelişmeler,
- Ekonomik koşullar

Bakım Kalitesini En Çok Etkileyen Faktörler

- Sağlık hizmetlerine ulaşılabilirlik,
- Sosyal güvence varlığı,
- İletişim olanakları,
- Özellikle hastane, polis gibi kamu kurumlarında tercümanlık hizmetleri,
- Yeni bilgilere ulaşılabilirlik,
- Eğitim almak,
- Engelli bireyin gelir getiren bir işinin olması,
- Ekonomik olarak engelli ve ailesine destek olunması,
- Sosyal dayanışma

Engelliler ve engelliliğe karşı tutum açısından en önemli görülenler

- Toplumdan dışlama,
- Acıma,
- Hor görme,
- Alay etme,
- Aptal yerine koyma,
- Ayrımcılık

Türk engelliler, gerek algılanan sağlık ve yaşam kalitesini etkileyen değişkenler, gerek hizmet kalitesi, gerekse engelliliğe karşı tutum açısından projede yer alan diğer merkezlerin odak grup katılımcılarından farklılık göstermemektedirler.

Engellilerin Yaşam Kalitesi Formunda

- Alay etmek,
- Etiketlenme,
- Ayrımcılık,
- Kötü muamele,
- Başarabilme,
- Önemsizlik,
- Seçim hakkı,
- Otonomi,
- Kişisel uyum,
- Kişisel kabul,
- Sosyal kabul,
- İletişim desteği,
- Sosyal ilişkiler,
- Sosyal ve toplum entegrasyonu,
- Saygı bölümleri

Engellilerin Bakım Niteliđi Formunda

- Sağlık profesyonellerinin becerisi,
- Profesyonellerle iliřki,
- Hizmet sũrekliliđi,
- Kiřiye 6zel iletişim,
- Hizmetin izlenmesi,
- Hizmetlerin ulařılabilirliđi,
- Gũnlũk yaşam desteği hizmetleri,
- Teknik donanım,
- Fiziksel 6evre,
- Hizmetlerle ilgili bilgi edinme,
- İř meslek etkinlikleri,
- Hizmetin fiyatı-bedeli b6lũmleri

Engelliler ve Engelliliğe Karşı Tutum Formunda

- Kabul edilme,
- Yük olma,
- Acıma,
- Ayrımcılık,
- Utanma,
- Dışlanma,
- Sömürülme,
- İnkâr edilme,
- Saygı,
- Etiketleme,
- Kendi kendine inanma bölümleri